

temat lekcji: Rozważnie czy odważnie? Jak inwestować

Scenariusz lekcji przeznaczony dla: uczniów/uczennic szkół ponadpodstawowych w ramach przedmiotu podstawy przedsiębiorczości, geografii, biznesu i zarządzania oraz innych przedmiotów uwzględniających rozwijanie kompetencji ekonomicznych oraz zarządzanie przedsiębiorczością i biznesem.

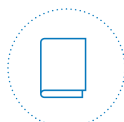
czas trwania: 45 minut (opcjonalnie 90 minut)

cele kształcenia:

Uczeń:

- zna pojęcia: inwestowanie, dywersyfikacja, giełda, ankieta MiFID, akcje, obligacje, fundusze inwestycyjne, fundusze ETF
- zdaje sobie sprawę, że inwestowanie to nie tylko szansa na zysk, lecz także możliwe straty
- wie, czego w finansach nie warto robić pod wpływem emocji
- jest świadomy istniejących pułapek inwestycyjnych
- ma świadomość, że inwestycja w znaną spółkę to nie zawsze najlepszy wybór
- zna zasady inwestowania, których warto się trzymać

metody kształcenia: dyskusja, pogadanka, wykład multimedialny, obserwacja pośrednia

formy pracy: praca w grupach, praca zbiorowa, praca indywidualna

środki dydaktyczne:

- prezentacja nt. inwestowania – strona WWW z materiałami dydaktycznymi, do wykorzystania w trakcie lekcji
- materiały wideo
- załączniki

wyposażenie techniczne: komputer z dostępem do internetu, rzutnik dla nauczyciela

123

etapy lekcji:

1. Wprowadzenie – dyskusja: czym dla was jest inwestowanie? Zadanie grupowe dla uczniów (9 minut)
2. Materiał wideo „Emocje wokół inwestowania” (3 minuty)
3. Zapoznanie z pojęciami: inwestowanie, dywersyfikacja, giełda, ankieta MiFID, akcje, obligacje, fundusze inwestycyjne, fundusze ETF. Od jakiego wieku można zacząć inwestować? (10 minut)
4. Mity związane z inwestowaniem oraz pułapki inwestowania (15 minut)
5. Materiał wideo Czy znana spółka to zawsze dobra inwestycja? (4 minuty)
6. Podsumowanie – zasady inwestowania, których warto się trzymać (4 minuty)

szczegółowy opis przebiegu lekcji:

1. Wprowadzenie

Nauczyciel zadaje pytanie uczniom: „Czym dla was jest inwestowanie?”. Chętni uczniowie udzielają odpowiedzi na pytanie. Następnie nauczyciel dzieli uczniów na grupy 3-4-osobowe. W grupach uczniowie wypracowują pomysły na pytanie, w co by zainwestowali, gdyby mieli 1000 zł. Uczniowie wymieniają się spostrzeżeniami w grupie, a następnie prezentują swoje stanowisko na forum klasy.

2. Materiał wideo „Emocje wokół inwestowania”

Nauczyciel puszcza film umieszczony na interaktywnej stronie WWW, w którym omawiany jest temat emocji wokół inwestowania i różnych form inwestycji.

3. Zapoznanie z pojęciami

Nauczyciel prezentuje uczniom na interaktywnej stronie WWW definicję inwestowania (definicje znajdują się w materiale pomocniczym dla nauczyciela – słowniczku pojęć). Następnie zadaje pytania wszystkim uczniom, czy spotkali się już z pojęciami takimi jak: dywersyfikacja, giełda, ankieta MiFID, akcje, obligacje, fundusze inwestycyjne, fundusze ETF? Uczniowie udzielają odpowiedzi. Nauczyciel podsumowuje odpowiedzi uczniów. Jeśli uczniowie nie potrafią odpowiedzieć na pytanie (albo odpowiadają błędnie), prezentuje definicje na interaktywnej stronie WWW. Nauczyciel mówi uczniom, od jakiego wieku można zacząć inwestować – po ukończeniu 18. roku życia.

4. Mity związane z inwestowaniem oraz pułapki inwestowania

Nauczyciel prezentuje na interaktywnej stronie WWW oraz omawia z uczniami mity związane z inwestowaniem (materiał zamieszczony w załączniku 1) oraz pułapki inwestowania (materiał zamieszczony w załączniku 2).

5. Materiał wideo „Czy znana spółka to zawsze dobra inwestycja?”

Po dyskusji o mitach i pułapkach inwestowania nauczyciel puszcza film umieszczony na interaktywnej stronie WWW, w którym omawiany jest temat inwestycji w znaną spółkę.

6. Podsumowanie – zasady inwestowania, których warto się trzymać

Nauczyciel prezentuje uczniom zasady inwestowania (materiał dostępny na interaktywnej stronie WWW oraz jako załącznik 3).

materiał pomocniczy dla nauczyciela

słowniczek pojęć

Inwestowanie – inwestujesz, gdy kupujesz coś (np. akcje, obligacje, mieszkanie), żeby na tym zarobić. Potencjalny zysk jest jednak obarczony ryzykiem. Wartość inwestycji może się zmieniać w zależności np. od warunków rynkowych. Im wyższy spodziewany zysk, tym zawsze większe ryzyko.

Dywersyfikacja to wybieranie inwestycji składającej się z różnych produktów, z różnych branż czy części świata. Dzięki temu zmniejszasz ryzyko, że stracisz zainwestowane pieniądze, jeśli postawisz np. na jedną spółkę, która straci na znaczeniu na rynku.

Giełda to miejsce, gdzie możesz kupić albo sprzedać różne instrumenty finansowe, takie jak akcje i obligacje. Na giełdzie ceny zmieniają się w zależności od podaży i popytu. Jeśli więcej osób chce kupić akcje danej firmy, ich cena rośnie, a jeśli więcej osób próbuje je sprzedać, cena spada.

Ankieta MiFID jest regulacją Unii Europejskiej, która ma pomóc ci w podejmowaniu właściwych decyzji inwestycyjnych. Dzięki ankiecie dowiesz się, które produkty inwestycyjne są dla ciebie odpowiednie lub nie. Jej wypełnienie jest bezpłatne, a wynikiem jest twój profil inwestora.

Akcje to papiery wartościowe, które emituje firma, żeby pozyskać kapitał z rynku. Kiedy kupisz akcje danej firmy, stajesz się jej udziałowcem.

Obligacje – firmy i instytucje publiczne, gdy szukają kapitału, mogą wyemitować obligacje. W ten sposób pożyczają od inwestorów pieniądze. W zamian za tę pożyczkę płacą odsetki i zobowiązują się do wykupu obligacji w określonym terminie.

Fundusze inwestycyjne - pozwalają inwestować w zbiór różnych rozwiązań (akcji, obligacji, surowców itp.) na różnych giełdach. Zamiast wybierać konkretne spółki, możesz wybrać fundusz i zainwestować w interesującą cię kategorię. Na przykład: gdy wybierzesz fundusz Nowych Technologii, zainwestujesz nie w jedną, a w kilka spółek z sektora informatyki. Ekspersi, którzy zarządzają funduszem, odpowiadają za prowadzenie inwestycji i realizację według określonej strategii.

Fundusze ETF (ang. *Exchange Traded Fund*) to fundusze inwestycyjne notowane na giełdzie. Odzwierciedlają zachowanie konkretnej giełdy (np. USA) lub konkretnego rynku, np. informatycznego lub energii odnawialnej. To tzw. zarządzanie pasywne, czyli zadaniem zarządzającego nie jest realizowanie określonej strategii, ale odwzorowanie indeksu i jego zmian. Przez mniej pracochłonny sposób zarządzania ETF-y mają niższe koszty niż klasyczne fundusze.

załącznik 1

Mit 1: Na inwestowaniu trzeba się znać, to jest trudne

Nie musisz być ekspertem od ekonomii, żeby inwestować. Jednak trzeba podejść do inwestowania z głową i przestrzegać dokładnie tych samych zasad, które znasz ze sportu czy diety. Wybierz zróżnicowane rozwiązanie, działaj systematycznie i spokojnie czekaj na rezultat.

Przykład

Trójka przyjaciół – Adam, Mateusz i Ola – zaczęła inwestować w wieku 20 lat i robili to przez kolejne 40 lat. Inwestowali co roku 3000 zł w ten sam indeks światowych akcji (który składa się z ok. 1500 spółek z różnych regionów świata, notowanych na 23 rynkach), ale każdy w inny sposób:

- **Ola** – szczęśliwie zawsze kupowała „na dołku” (najtaniej)
- **Adam** – inwestował zawsze na początku roku
- **Mateusz** – pechowo zawsze trafiał w „górkę” (kupował najdrożej)

Jak myślisz, kto zyskał, a kto stracił na swojej inwestycji?

A. Mateusz nie znał się na inwestowaniu i miał pecha. On stracił, reszta zyskała.

B. W długim okresie wszyscy wyszli na plus.

C. Ola zyskała, musiała znać się na inwestowaniu, bo kupowała najkorzystniej. Adam jest trochę na plusie. Mateusz stracił.

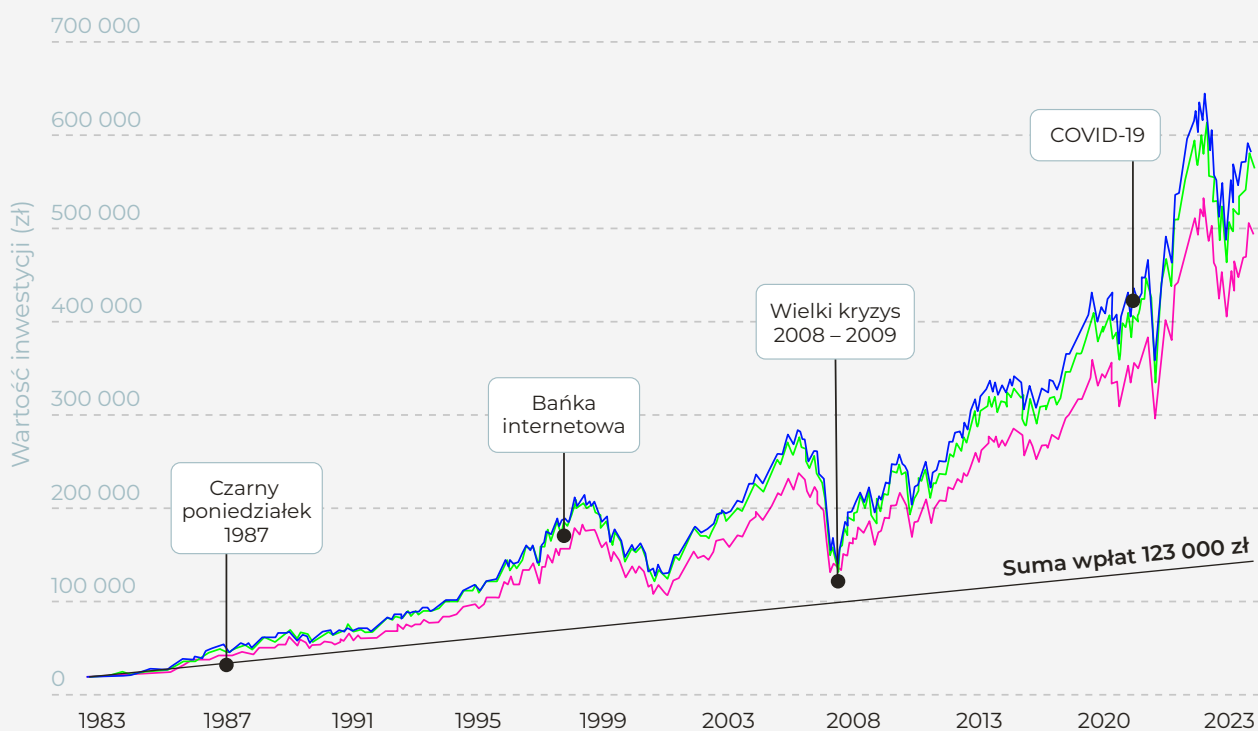
załącznik 1

Wynik

Wszyscy zyskali, bez względu na sposób inwestowania.

PAMIĘTAJ!

Dzięki zdywersyfikowanej inwestycji, regularności i długoterminowemu podejściu masz szansę na zysk z inwestycji, nawet jeśli nie znasz się na inwestowaniu i kupujesz w najgorszym momencie.

- **Ola** – 578 991 zł inwestycja: **dołek**
- **Adam** – 546 239 zł inwestycja: **początek roku**
- **Mateusz** – 474 005 zł inwestycja: **górką**

suma wpłat – 123 000 zł

załącznik 1

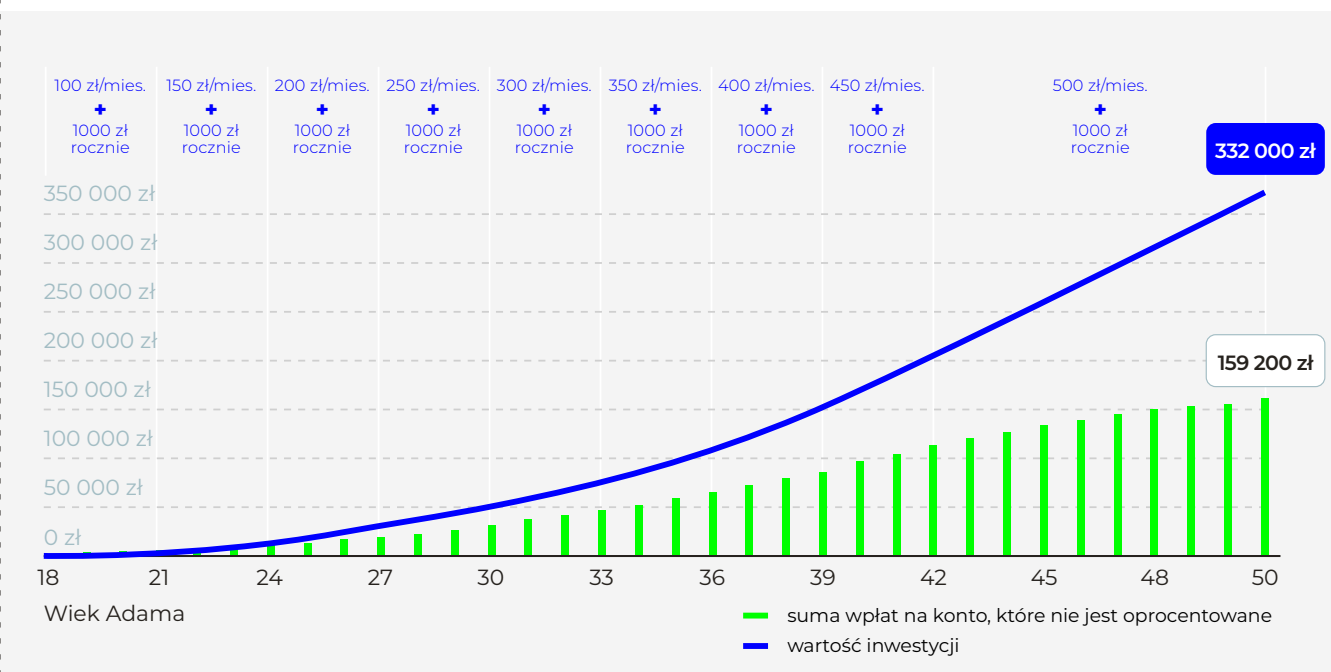
Mit 2: Do inwestowania potrzeba dużo pieniędzy

Nie trzeba. Są rozwiązania, które pozwalają zacząć nawet od 100 zł. Inwestowanie mniejszej sumy jest też łatwiejsze niż uzbieranie i zainwestowanie dużej kwoty. Szczególnie, że możesz inwestować regularnie w długiej perspektywie i zwiększać kwotę regularnej inwestycji, gdy możesz sobie na to pozwolić. Warto jednak zwrócić uwagę na prowizje. Są rozwiązania, przy zakupie których płacimy określoną opłatę minimalną, wtedy inwestowanie mniejszych kwot może być nieopłacalne.

Zobacz, ile Adam zyskał, przy założeniu zysku z inwestycji w wysokości 5% średniorocznie. Porównaj wynik z kwotą, którą mógłby w tym samym czasie zaoszczędzić, odkładając pieniądze na nieoprocentowanym koncie.

Adam

- w wieku 18 lat zaczyna inwestować 100 zł/mies.
- co trzy lata zwiększa miesięczną inwestycję o 50 zł, aż do 500 zł/mies.
- dodatkowo raz w roku dopłaca do inwestycji 1000 zł z okazji urodzin

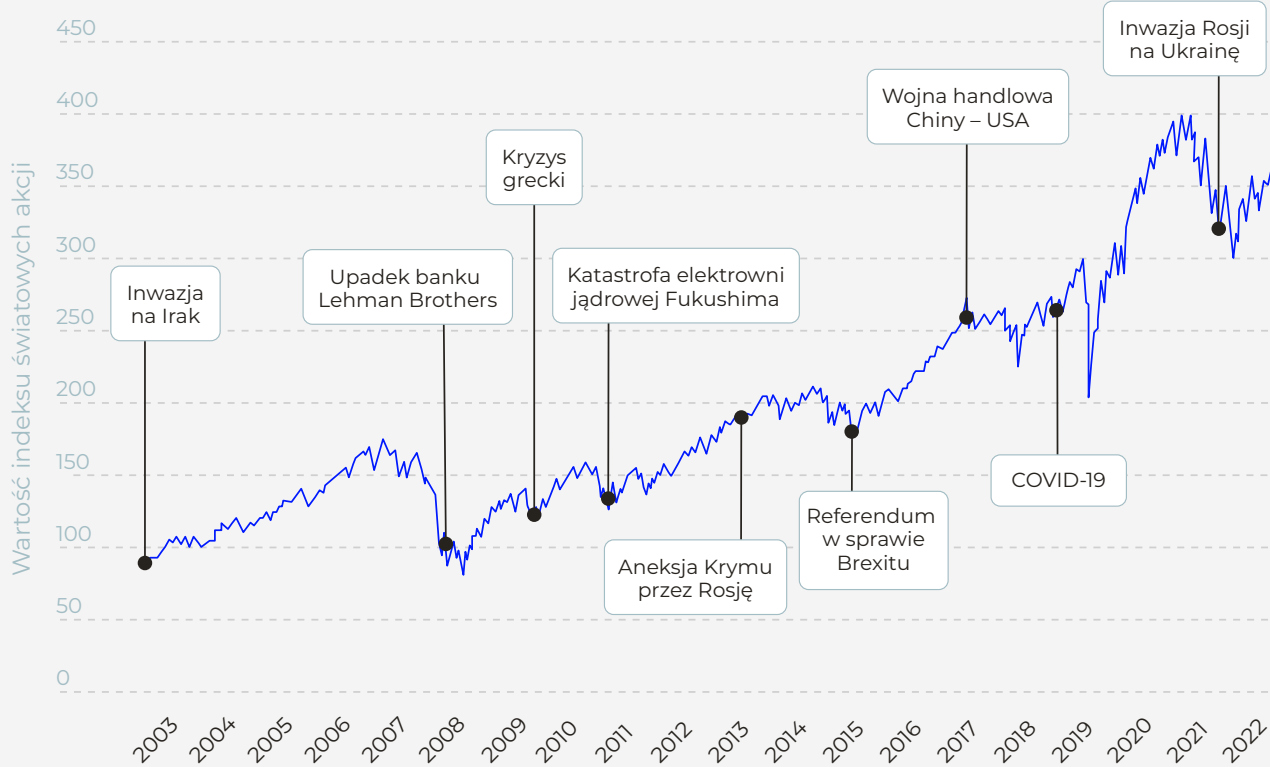
Adam w wieku 50 lat ma **332 000 zł** dzięki systematycznemu inwestowaniu. To dwa razy więcej, niż gdyby te same pieniądze tylko odkładał na nieoprocentowanym koncie.

załącznik 1

Mit 3: Na inwestowaniu tylko się traci

Inwestowanie zawsze wiąże się z ryzykiem, ale nie musi to oznaczać straty, dlatego ważna jest cierpliwość i unikanie stawiania wszystkiego na jedną kartę (unikanie inwestowania w jeden produkt, np. jedną spółkę technologiczną).

Kryzysy w gospodarce są naturalne, ale równie naturalne jest to, że po każdym z nich rynki się odbijają. Dowodów na to w historii było wiele. Przykład, który na pewno pamięta każdy z nas, to pandemia COVID-19. Wtedy rynki odrobiły straty w kilka miesięcy.

załącznik 2

Nie daj się złapać w pułapkę

1. Podejmowanie decyzji na podstawie nagłówków i wyborów innych

Nie decydujemy się na zakup komputera tylko dlatego, że przeczytaliśmy jeden artykuł o firmie, która go produkuje. Nie zawsze dobrym wyborem będzie komputer, który ma koleżanka, bo być może my mamy inne potrzeby. Tak samo jest w inwestowaniu. Rynek się zmienia, dlatego dobra firma to nie zawsze dobre akcje, a to, że kolega zarobił na danej inwestycji, nie jest dla nas prostą receptą na sukces.

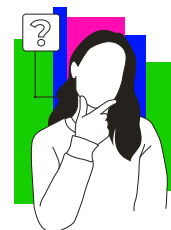
2. Chodzenie na skróty

Gdy polegamy np. na Google Maps, wiemy, że jeśli pokazuje, że do celu dotrzemy za godzinę, to może uda nam się być 5 minut wcześniej, ale na pewno nie aż pół godziny. W inwestowaniu też nie ma okazji, dzięki którym zarobimy w rok tyle, ile normalnie zarobilibyśmy w 5 lat. Jeśli znajdziemy takie oferty, to jest to bardzo duże ryzyko. Tak samo jak ryzykowny jest zakup nowego telefonu na Allegro. **Przekonaj się, jak w praktyce może wyglądać wpadnięcie w taką pułapkę. Posłuchaj naszego podcastu „Jazgot”.**

3. Poleganie na intuicji i przeczuciach

To próba „wycucia rynku”, czyli kwestia szczęścia. Daje takie same efekty jak to, gdy nie przygotowujemy się do testu, polegamy na intuicji i losowo wybieramy odpowiedzi. Być może kilka razy uda nam się trafić, a nawet raz uzyskamy całkiem dobry wynik, ale nie uda nam się w ten sposób skończyć roku z dobrymi ocenami ze wszystkich przedmiotów. Tak samo w inwestowaniu – nie jest to metoda na zadbanie o pieniądze na przyszłość.

4. Podejmowanie decyzji w emocjach

Teraz już być może z lekkim uśmiechem wspominamy robienie zapasów ryżu i papieru toaletowego podczas pandemii. Gdy to się działo, uważaliśmy to jednak za słuszną decyzję, bo byliśmy pod wpływem dużych emocji i widzieliśmy, że tak robią inni. W inwestowaniu również wpadamy w podobną pułapkę, gdy kupujemy, bo „wszyscy kupują”, i sprzedajemy, gdy zaczynamy tracić.

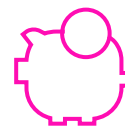

Receptą na omijanie min i pułapek jest inwestowanie w sprawdzonym miejscu i poleganie na opinii ekspertów, którzy do tematu podchodzą odpowiedzialnie.

załącznik 3

Zasady inwestowania, których warto się trzymać

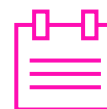
Inwestowanie w banku nie wyklucza oszczędzania i innych form inwestowania. Warto korzystać z różnych możliwości, ale najpierw trzeba zadbać o poduszkę finansową (czyli o pieniądze na nagłe wydatki, które są zawsze pod ręką).

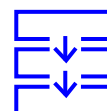
Gdy inwestujesz, wybieraj różne rozwiązania – **pod względem ryzyka, produktu, branży czy geografii** (to tzw. dywersyfikacja). Możesz też korzystać z rozwiązań, które są od razu zróżnicowane (to np. fundusze inwestycyjne i ETF-y).

Na inwestycje warto patrzeć długoterminowo. Wtedy korzystamy z tego, że świat się rozwija, globalne gospodarki rosną, a jako ludzkość idziemy do przodu.

Systematyczność jest ważna – dzięki temu powoli zbieramy kapitał na przyszłość. Łatwiej jest wpłacić 100 zł raz w miesiącu niż 1200 zł raz w roku.

Spadki i wahania inwestycji są normalne. Po lepszych okresach przyjdą te gorsze i jest to naturalne. W długim okresie gospodarki się rozwijają i wtedy mamy szansę na zysk.

